Kultuuriministri 12. novembri 2018. a määruse nr 3 „Muusikakollektiivide ja kontserdikorraldajate toetamise tingimused ja kord“ muutmise määruse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) muudetakse kultuuriministri 12. novembri 2018. a määruse nr 3 „Muusikakollektiivide ja kontserdikorraldajate toetamise tingimused ja kord“ 12. juunil 2026. a jõustunud redaktsiooni avaldamismärkega RT I, 09.06.2026, 23.

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53^1 lõike 1 alusel.

Määruse muutmise peamine eesmärk on tagada muusikakollektiivide toetamisel senisest ühtsem ja läbipaistvam rahastamiskord ning võimaldada taotlusvoorus osaleda ka kohaliku omavalitsuse asutustena tegutsevatel muusikakollektiividel. Samuti luuakse erand tavapärasele toetuse ülemmäärale kuni kahe suure koosseisuga rahvusvaheliselt tunnustatud muusikakollektiivi toetamiseks, kelle tegevusmaht ja kulubaas erinevad oluliselt teiste meetme sihtrühma kuuluvate kollektiivide omadest. Lisaks täpsustatakse kontsertide miinimumnõuet, et võtta arvesse muusikakollektiivide rahvusvahelist tegevust.

Muudatustega viiakse seni eraldiseisvalt rahastatud muusikakollektiivide toetamine taotlusvoorupõhise rahastamise raamistikku ning tagatakse toetuse andmisel võrreldavad menetlus- ja hindamistingimused. Samal ajal säilitatakse meetme eesmärk toetada mitmekesist ja Eesti muusikaelu ning parandada publiku juurdepääsu muusikale.

Eelnõu rakendamisega ei kaasne taotlejate ega toetuse saajate halduskoormuse suurenemist.

Eelnõu ei ole seotud ühegi praegu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Kultuuriministeeriumi loomingu osakonna nõunik Kertu Aksiim (e-post kertu.aksiim@kul.ee) ja Kultuuriministeeriumi õigus- ja varahaldusosakonna õigusnõunik Kadri Kilvet (e-post kadri.kilvet@kul.ee), kes tegi eelnõu juriidilise ekspertiisi.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest punktist.

Eelnõu punktiga 1 muudetakse määruse § 4 lõiget 1, millega laiendatakse muusikakollektiivide toetuse taotlejate ringi. Lisaks eraõiguslikele juriidilistele isikutele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele võib muusikakollektiivi puhul taotlejaks olla ka kohaliku omavalitsuse asutus, kes tegutseb muusikakollektiivina.

Muudatuse eesmärk on võimaldada taotlusvoorus osaleda ka kohaliku omavalitsuse asutustena tegutsevatel muusikakollektiividel ning tagada neile võimalus taotleda toetust samadel alustel teiste meetme sihtrühma kuuluvate kollektiividega. Tegemist on eelkõige professionaalsete linnaorkestritega, mida kohalikud omavalitsused peavad oma asutustena.

Muudatus aitab kujundada muusikakollektiivide toetamisel ühtsemat rahastamiskorda ning toetab muusika kättesaadavust eri piirkondades. Samuti võimaldab see kohaliku omavalitsuse

asutusena tegutseva kollektiivi tegevust hinnata samas taotlusvoorus ja samade hindamispõhimõtete alusel nagu teisi toetuse taotlejaid.

Eelnõu punktiga 2 täiendatakse määruse §-i 10 lõigetega 1^1 ja 1^2 **.** Muudatusega nähakse ette erand määruse § 10 lõikes 1 sätestatud toetuse maksimaalsest summast kuni kahe suure koosseisuga muusikakollektiivi puhul. Erand on põhjendatud kollektiivide tegevuse mahu, koosseisu ja kulubaasi olulise erinevusega võrreldes meetme tavapärase sihtrühmaga. Suure liikmeskonnaga kollektiivi tegevusega kaasnevad muu hulgas suuremad tööjõu-, reisi-, majutus-, transpordi- ja korralduskulud. Rahvusvaheline tegevus suurendab seejuures kulubaasi veelgi.

Erisus on kavandatud kollektiividele, kes koosnevad vähemalt kümnest liikmest, on rahvusvaheliselt tunnustatud ning kelle rahvusvaheline tegevus on oluline Eesti kultuuri edendamisel. Seega ei kohaldata toetuse ülemmäära automaatselt kõikidele suure koosseisuga kollektiividele, vaid erand on seotud kollektiivi liikmeskonna, rahvusvahelise tunnustatuse ja tegevuse sisulise tähendusega Eesti kultuuri edendamisel.

Muudatusega tuuakse taotlusvoorupõhise rahastamise alla ka sellised rahvusvaheliselt tunnustatud kollektiivid, keda on seni toetatud eraldi riigieelarvest. Eraldi rahastamismudeli asemel hinnatakse nende toetuse vajadust ja tegevust taotlusvoorus koos teiste meetme sihtrühma kuuluvate kollektiividega. See suurendab toetuse andmise läbipaistvust ning võimaldab rakendada toetuse andmisel ühtset menetlust.

Samas kehtestatakse erandile täiendav piirang. Erisuse alusel toetatavate kollektiivide arv on piiratud kuni kahega ning nendele määratavate toetuste kogusumma ei või ületada 60 protsenti taotlusvooru eelarvest. Piirangu eesmärk on tagada, et suurema toetuse vajadusega kollektiivide toetamine ei hõlmaks ebaproportsionaalselt suurt osa taotlusvooru vahenditest ning meetme kaudu oleks võimalik toetada ka teisi professionaalseid muusikakollektiive.

Piirmäära kehtestamisel on arvestatud senist rahastamispraktikat. Aastatel 2022–2026 moodustasid kahe suure rahvusvaheliselt tunnustatud muusikakollektiivi toetused taotlusvooru ja nende kollektiivide toetuste võrreldavast kogumahust ligikaudu 55–62,5%. 60% ülempiir lähtub seega senisest rahastamisproportsioonist, kuid ei taga kollektiividele kindlas suuruses toetust.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse määruse § 20 punkti 12, millest jäetakse välja sõna „Eestis“. Muudatuse tulemusel ei ole toetuse saajal kohustust korraldada määruses sätestatud minimaalset arvu kontserte üksnes Eestis.

Muudatus on vajalik, et võtta arvesse ka muusikakollektiivide rahvusvahelist tegevust. Rahvusvaheliselt tegutsevate kollektiivide kontserttegevus võib olulises ulatuses toimuda väljaspool Eestit. Kontsertide toimumiskoha sidumine üksnes Eestiga võib seetõttu takistada kollektiivi tegeliku tegevusmahu arvestamist toetuse kasutamise tingimuste täitmise hindamisel.

Muudatusega ei loobuta kontsertide minimaalse arvu nõudest. Nõude eesmärk on jätkuvalt tagada kollektiivi regulaarne ja järjepidev kontserttegevus. Muutub üksnes nõude geograafiline ulatus, võimaldades arvesse võtta ka välisriikides toimunud kontserte.

Kollektiivi tegevuse vastavust määruse eesmärkidele hinnatakse jätkuvalt taotluse sisulisel hindamisel. Seejuures on võimalik arvesse võtta muu hulgas kollektiivi tegevuse mõju Eesti muusikaelule, Eesti kultuuri rahvusvahelisele tutvustamisele ning publiku juurdepääsule muusikale.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Eelnõu mõjud

Eelnõus kajastatud muudatused on seotud määruse rakendamisel ilmnenud vajadusega täpsustada toetuse andmise korraldust ning tagada muusikakollektiivide toetamisel selgemad ja ühtsemad põhimõtted.

Muudatustega ei kaasne olulist mõju toetatava tegevuse sisule ega toetatavate kollektiivide koguarvule. Muudatuse tulemusena viiakse seni eraldiseisvalt riigieelarvest toetatud muusikakollektiivide toetamine taotlusvooru ning nende toetuse vajadust ja tegevust hinnatakse koos teiste meetme sihtrühma kuuluvate kollektiividega. See suurendab toetuse andmise läbipaistvust ja tagab taotlejate võrdsema kohtlemise.

Muudatustega ei kaasne olulist mõju riigieelarvele, kuna toetuste kogumaht sõltub jätkuvalt taotlusvooru eelarvest ning eelnõuga ei suurendata automaatselt toetusteks eraldatavate vahendite mahtu.

Eelnõuga ei kaasne olulist mõju muudele valdkondadele ega ebasoovitavaid mõjusid.

5. Eelnõu rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega täiendavaid tulusid ega kulusid riigieelarvele ei kaasne. Konkreetne toetuste jaotus kujuneb taotluste hindamise tulemuste ning taotlusvooru eelarve alusel.

6. Eelnõu jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras, st kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvirühmade kaasamine

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Eesti Muusikanõukogule ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi, arvamused eelnõule on toodud tagasiside tabelis.